

Luyện tập thực hiện yêu cầu
khuyến khích HS tự học

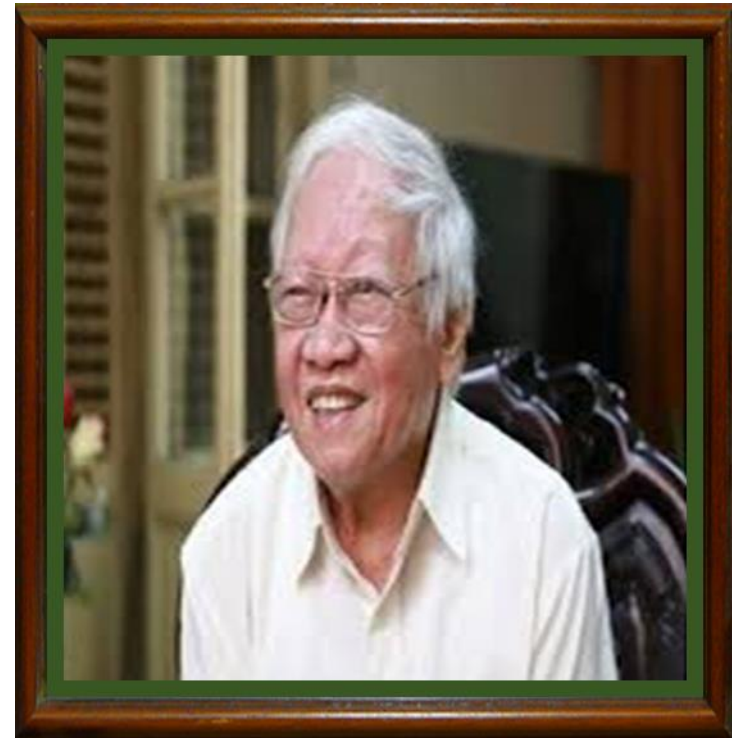
GIỌT SƯƠNG ĐÊM

(Trần Đức Tiến)

I. Tìm hiểu chung

1. Tác giả: **Trần Đức Tiến**

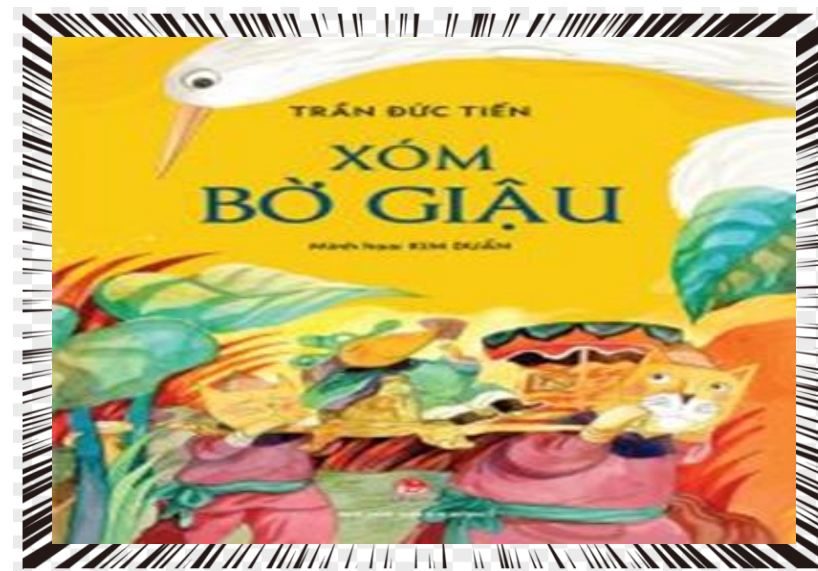
I. Tìm hiểu chung

2. Tác phẩm

a. Xuất xứ và ngôi kể

- Trích trong tập truyện *Xóm Bờ Giậu*.

- Ngôi kể: ngôi thứ 3.

I. Tìm hiểu chung

2. Tác phẩm

b. Đọc và tóm tắt.

**Những nội
dung
chính:**

- Bọ Dừa đến xóm Bờ Giậu xin nghỉ trọ.
- Bọ Dừa muốn nằm nghỉ dưới tán lá trúc.
- Thần Lăn đến báo cụ giáo Cóc về việc có vị khách đến trọ trong xóm Bờ Giậu.
- Đêm đến, giọt sương rơi xuống cổ của Bọ Dừa khiến Bọ Dừa không chợp mắt vì nhớ quê.
- Sáng hôm sau, Bọ Dừa đến chào Thần Lăn và lên đường về thăm quê sau nhiều năm xa cách.

II. Đọc hiểu chi tiết văn bản.

1. Nhân vật Bọ Dừa.

a. Bọ Dừa đến trọ xóm Bờ Giậu.

Thời gian: Trời chạng vạng tối.

Lời nói của Bọ Dừa nói với Thần Lằn:

- + *Xin chào. Bác làm ơn chỉ giùm tôi một chỗ trọ trong xóm.*
- + *Tôi chỉ cần một chỗ trọ xoàng xĩnh.*
- + *Tôi ngủ tạm dưới vòm trúc kia cũng ổn.*

Bọ Dừa đến trọ xóm Bờ Giậu vào thời gian nào?
Những lời nói, hành động của Bọ Dừa với Thần Lằn cho thấy Bọ Dừa là người như thế nào?

II. Đọc hiểu chi tiết văn bản.

1. Nhân vật Bọ Dừa.

b. Giọt sương đêm.

- Không gian yên tĩnh đến mức Bọ Dừa cảm nhận rõ mọi âm thanh dù là nhỏ nhất của thế giới xung quanh.
- Giọt sương rơi bộp xuống cổ Bọ Dừa bất chợt trong đêm.
- Bọ Dừa bất ngờ và cảm nhận rất rõ cái lạnh của giọt sương.
- Giọt sương khiến Bọ Dừa không thể chợp mắt ngủ được vì nỗi nhớ quê.

***Ý nghĩa của giọt sương đêm:**

- Đánh thức nỗi nhớ quê, sự trăn trở trong tâm hồn người con xa quê.

II. Đọc hiểu chi tiết văn bản.

1. Nhân vật Bọ Dừa.

c. Quyết định của Bọ Dừa.

Lí do khiến Bọ Dừa quyết định về quê sau một đêm mất ngủ: Trong đêm thanh vắng, Bọ Dừa lắng nghe rõ được những âm thanh quen thuộc. Đặc biệt là khi giọt sương rơi xuống cỏ khiến Bọ Dừa sức nhớ quê nhà. Những âm thanh, hình ảnh đó đã gợi nhắc về hình ảnh quê hương mà bao lâu nay Bọ Dừa đã bỏ quên.

- Không đi tiếp và cũng không ở lại xóm Bờ Giậu, Bọ Dừa quyết định lên đường về thăm quê → **Bọ Dừa rất yêu quê hương.**

II. Đọc hiểu chi tiết văn bản.

2. Nhân vật Thần Lăn.

Thần Lăn rất gần gũi, chân tình và chu đáo:

Thừa nhận sự nghèo khó của xóm mình – xóm Bờ Giậu: Chỗ nghỉ xoàng xĩnh cũng không có chứ đừng nói khách sạn với nhà nghỉ.

Mời ông khách (Bọ Dừa) vào nhà mình nghỉ dù nhà Thần Lăn chỉ là một cái bình trật trội.

Chạy đến báo cáo với trưởng thôn là cụ giáo Cóc về sự việc vừa xảy ra. → Rất tôn trọng người có vai vế trong xóm.

Đồng cảm với tâm trạng của Bọ Dừa: nhìn theo ngo ngẩn khi Bọ Dừa ra đi.

II. Đọc hiểu chi tiết văn bản.

3. Nhân vật cụ giáo Cóc.

Là vị trưởng thôn rất am hiểu về thế giới xung quanh.

Khi giải thích cho Thần Lăn nghe, cụ Cóc đã liệt kê rất nhiều tên tuổi của họ cánh cứng: *Bọ Dừa, Bọ Ngà, Cánh Cam, Xiến Tóc...* Anh sống trên cây. Anh đào hang dưới đất. Anh lặn xuống nước sâu. Anh béo tốt nhẵn nhụi. Anh gầy còm mảnh mai, Anh trọc đầu không râu. Anh ria dài như hai sợi ăng ten vắt vẻo. Anh hiền lành nhút nhát. Anh ngổ ngáo mọc sừng.

II. Đọc hiểu chi tiết văn bản.

3. Nhân vật cụ giáo Cóc.

Là người có nội tâm sâu sắc.

Cụ hiểu rằng giọt sương đêm có ý nghĩa thức tỉnh nỗi nhớ quê trong sâu thẳm tâm hồn Bọ Dừa cũng như tất cả mọi loài. Câu nói ngắn gọn của cụ “Có khi người ta thức trắng đêm chỉ vì một giọt sương” có ý nghĩa sâu sắc: vì một giọt sương đã khiến người ta thức trắng đêm, vì một kỉ niệm trong quá khứ ùa về khiến Bọ Dừa sực tỉnh, giật mình, suy nghĩ về những điều đã bỏ quên từ lâu, đó chính là nỗi nhớ quê nhà.

II. Đọc hiểu chi tiết văn bản.

4. Bài học trải nghiệm.

Trải nghiệm của Bộ Dừa trong đêm ấy là ông đã ngủ ngoài trời và ông đã có cơ hội được ngắm nhìn trời mây, lắng nghe âm thanh của lá cây, côn trùng, tiếng gió, tiếng sương rơi.

Thông điệp: đôi khi vì cuộc sống bận rộn khiến chúng ta quên đi những điều thân thuộc, gần gũi với chính mình. Vì vậy hãy biết trân trọng những giá trị của cuộc sống.

TỔNG KẾT

1. Nội dung.

- Nỗi nhớ quê trong lòng những người con xa xứ.
- Tình yêu quê hương trong tâm hồn mỗi con người.
- Trân trọng những giá trị trong cuộc sống, dù là những điều nhỏ nhất.

2. Nghệ thuật.

- Ngôi kể: ngôi thứ 3:
“Ai như Tắc Kè khuya khoắt đang gọi cửa. Đêm ở Bờ Giậu thanh vắng đến nỗi nghe rõ cả tiếng Ốc Sên đi làm về, nhẹ nhàng vén tà áo dài trườn qua chiếc lá rụng” (Lời người kể chuyện)
- Nghệ thuật liệt kê.
- Nghệ thuật so sánh.
- Nghệ thuật nhân hóa.
- Đặc trưng của truyện đồng thoại là thể hiện đặc điểm sinh hoạt của các loài vật.

I. Tìm hiểu chung

II. Đọc hiểu - văn bản.

III. Luyện tập

IV. Vận dụng

HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG

Nhận xét về cách kết thúc câu chuyện của tác giả. Nếu là em, em sẽ kết thúc câu chuyện này như thế nào?

- **Ý 1:** Truyện có kết thúc mở. Cách kết thúc đó của tác giả để mỗi người đọc sẽ tự cảm nhận, tự suy nghĩ và chiêm nghiệm về lời nói của cụ giáo.
- **Ý 2:** HS tự nghĩ ra cách kết thúc và lí giải cho sự lựa chọn cách kết thúc của mình.

NHIỆM VỤ VỀ NHÀ

Qua 2 văn bản đồng thoại vừa học, em rút ra kinh nghiệm gì khi tìm hiểu những tác phẩm thuộc văn bản đồng thoại?.

*** Gợi ý:** Khi tìm hiểu văn bản theo thể loại truyện đồng thoại, các em cần lưu ý:

- Đặc điểm của thể loại truyện đồng thoại: Cốt truyện, nhân vật, lời người kể chuyện và lời nhân vật.
- Nhận biết được người kể chuyện ngôi thứ nhất hay người kể chuyện ngôi thứ 3.
- Nêu được bài học về cách nghĩ và cách ứng xử của cá nhân do văn bản gợi ra.